

1. Vládny návrh zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy – druhé čítanie

Tento návrh reflektuje na situáciu, ktorá nastala presunom Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity (ÚSVRK) na Úrad vlády. Úrad vlády touto zmenou formálne nadobudne úlohu „koordinácie uskutočňovania inklúzie marginalizovaných rómskych komunít.“ (§ 24 ods. 1 e). Návrh tiež **definuje organizačnú štruktúru** na vykonanie tejto úlohy. Vytvára sa na to „samostatná organizačná zložka Úradu“ (t.j. ÚSVRK), pričom Úrad vytvára podmienky na jej činnosť. Vedúcim tejto zložky je splnomocnenec, „ak vláda vymenuje splnomocnenca vlády pre rómske komunity“. ÚSVRK má mať vlastné IČO. Takéto riešenie je možné považovať za účelové s cieľom zabezpečenia možnosti, aby ÚSVRK vykonal pozíciu „**sprostredkovateľského orgánu** v oblasti podpory inklúzie marginalizovaných rómskych komunít“. Očakáva sa, že v druhom čítaní sa do návrhu dostane explicitné pomenovanie faktu, že ÚSVRK je tzv. národný rómsky kontaktný bod. Úrad túto funkciu v medzinárodnom prostredí *de facto* vykonáva už dlho, no až teraz sa to dostane priamo do zákona.

Návrh je možné vnímať pozitívne, nakoľko posilňuje postavenie ÚSVRK v rámci štátnej sféry (má mať IČO, môže byť sprostredkovateľským orgánom, Úrad vlády na neho deleguje koordinačnú funkciu v oblasti inklúzie). Smer rozšírenia kompetencií ÚSVRK je správny, nakoľko tento úrad vykonáva dôležitú úlohu v rámci štátnej správy.

Dá sa však polemizovať, či je rozsah navrhnutých zmien dostatočný. Podľa dostupných informácií má ÚSVRK v nasledujúcom období ako sprostredkovateľský orgán disponovať veľkým balíkom eurofondových zdrojov. Bude tak naraz vykonávať úlohy plánovacie, koordinačné, sprostredkovateľské a implementačné. Riešenie, že ÚSVRK nebude mať ani právnu subjektivitu, iba IČO, nekorešponduje s vážnosťou a komplexnosťou takejto agendy. Do úvahy preto prichádzajú aj riešenia, ako vygradovanie ÚSVRK na ministerstvo, resp. splnomocnenca na ministra bez portfólia, tak, ako bolo navrhnuté napr. v roku 2020 v tzv. Bielej knihe o inštitucionálnom nastavení integračných politík na obdobie 2020-2024.

Hodnotenie: Návrh nastavuje správny smer posilnenia ÚSVRK a vytvorenia koordinačnej a sprostredkovateľskej úlohy pre tento úrad. **Návrh preto odporúčame podporiť.** Je však otázne, či je návrh dostatočne ambiciózný, a či takéto posilnenie úradu je postačujúci vzhľadom na jeho rozrastajúcu sa agendu. Preto navrhujeme **zvážiť ďalšie posilnenie ÚSVRK a prípadné vygradovanie splnomocnenca na ministra bez portfólia.** Je to krok, ktorý by zabezpečil efektívnejšie vykonávanie úloh splnomocnenca aj ÚSVRK.

2. Vládny návrh zákona o profesionálnych náhradných rodičoch – druhé čítanie

Ide o vládny návrh nového zákona, ktorý upravuje súvislosti s výkonom práce profesionálneho náhradného rodiča. Štatút profesionálnych náhradných rodičov zatiaľ nebol komplexne upravený.

Naším cieľom nie je komplexná analýza zákona, iba jej častí, ktoré sa týkajú života menších na Slovensku. Zákon v § 8 pomenúva predpoklady zabezpečenia výchovy a všestranného vývinu dieťaťa, ktoré kontroluje centrum pre deti a rodiny. Medzi údajmi, ktoré centrum od rodiča vyžaduje, sú informácie o „jeho náboženskej príslušnosti a o náboženskej príslušnosti fyzických osôb žijúcich s ním v domácom prostredí“ ako aj o „jeho národnosti a materinskom jazyku a o národnosti a materinskom jazyku fyzických osôb žijúcich s ním v domácom prostredí“. Vysvetlenie, prečo sa tieto údaje zbierajú, objasňuje dôvodová správa. „Účelom zisťovania informácií o náboženskej príslušnosti, národnosti a materinskom jazyku je výlučne získanie informácie na účely utvorenia podmienok na **zachovanie náboženskej a národnostnej identity dieťaťa**, keďže jedným z prvkov, ktoré je nevyhnutné zohľadniť pri posudzovaní najlepšieho záujmu dieťaťa je identita dieťaťa a právo dieťaťa na zachovanie identity“. Z návrhu zákona vyplýva, že náboženstvo, národnosť a materinský jazyk profesionálneho rodiča má slúžiť na účel overenia splnenia predpokladu, že rodič spôsobom svojho života a života fyzických osôb žijúcich s ním v domácom prostredí vytvára predpoklady na zabezpečenie výchovy a všestranného vývinu dieťaťa (§ 8 ods. 3 v spojení s § 3 ods. 1 písm. h návrhu). Je to pomerne striktná formulácia, ktorá ide nad rámec toho, čo sa očakáva napr. v prípade pestúnskej starostlivosti alebo osvojenia dieťaťa (podľa zákona o sociálnoprávnej ochrane detí).

Aj pri pochopení účelu nediskriminácie detí a podpory ich práva na zachovanie si vlastnej identity, v praktickej rovine môže viesť takáto formulácia zákona k problémom. Medzi deťmi vyrastajúcimi v rôznych typoch náhradných rodín sú na Slovensku nadreprezentované deti z rómskych komúní. Z hore uvedenej formulácie by mohlo vyplývať, že takéto deti by mohli brať k sebe iba rómski náhradní rodičia, čo nie je reálne. Naďalej, nie je jasné, či sa náboženstvo, národnosť a jazyk berú ako kombinácia: či napr. dieťa pravoslávnej viery a ukrajinskej národnosti môže k sebe zobrať iba pravoslávny a ukrajinský náhradný rodič. Kombinácií identít je veľa, a deti môžu zostať mimo možnosti mať náhradného rodiča iba kvôli identite rodičov. Za ďalší technický nedostatok považujeme použitie pojmu „náboženská identita dieťaťa“, na ktorý sa odvoláva dôvodová správa. Nie je jasné, na základe čoho sa táto identita pripisuje dieťaťu, resp. koho kompetencia je určiť „náboženskú identitu“ daného dieťaťa, hlavne keď ide o deti nízkeho veku. Aplikácia overovania splnenia zákonných predpokladov profesionálneho rodiča na základe jeho náboženstva vyvoláva otázky aj z toho dôvodu, že podľa zákona o sociálnoprávnej ochrane detí sa o deťoch neviduje údaj o ich náboženstve. Návrh zákona túto vec

nemení a nie je preto vylúčené riziko nejednotného výkladu a aplikácie týchto informácií pri overovaní splnenia predpokladov profesionálneho rodiča.

Hodnotenie: Z hore uvedených vyplýva, že by sme odporúčali preformulovať uvedené podmienky na náboženstvo a národnosť. Odporúčame oveľa mäkšiu formuláciu, kde by pri výbere rodičov bolo zabezpečené rešpektovanie kultúrnych a náboženských špecifik dieťaťa; aby náhradní rodičia boli vybraní senzitívne a informovaní o potrebách detí, tak ako je to napr. v prípade záujemcov o pestúnsku starostlivosť alebo osvojenie detí medzištátne (Zákon č. 305/2005 Z. z. § 38 ods. 4 a 1). Všeobecné intencie zákona vnímame pozitívne a preto ho **odporúčame podporiť so zmenami**.

3. Návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 474/2005 Z. z. o Slovákoch žijúcich v zahraničí – prvé čítanie

Vláda SR už dlhšie pripravuje „veľkú“ novelu zákona o Slovákoch žijúcich v zahraničí. Tento návrh koalíčných poslancov však má ambíciu riešiť iba jednu špecifickú vec, a to **investičnú pomoc pre komunitu krajanov**. Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí už od svojho vzniku podporuje investičné projekty krajanov (napr. kúpa budov v prospech vytvárania komunitných centier), avšak takáto forma pomoci nebola špecificky ukotvená v zákone.

Navrhnutá novelizácia reaguje na túto skutočnosť explicitným pomenovaním možnosti investičnej pomoci, a špecifikáciou jej podmienok. Môžu byť podporené projekty do 5 miliónov eur, a to pri predpoklade, že nadobudnutá nehnuteľnosť minimálne na dobu 50 rokov bude slúžiť účelu podpory krajanov.

V parlamente je aj ďalší materiál ohľadom slovenských krajanov. Ide o „**Správu za rok 2021** o štátnej politike vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí a o poskytnutej štátnej podpore Slovákom žijúcim v zahraničí a **návrh programu štátnej politiky** vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí **na rok 2023**“. Materiál dáva základné informácie o podpore slovenských krajanov v roku 2021, a takisto vytýči ciele pre rok 2023. Dá sa konštatovať relatívna stabilita strategických cieľov v oblasti.

Hodnotenie: Vzhľadom na obmedzený rozsah návrhu, ktorý vyčistí aj dnes zažívajú prax podpory investičných projektov zahraničných Slovákov, **návrh odporúčame podporiť**. Je však nutné konštatovať potrebu širšej novelizácie tohto zákona, ktorá by mala okrem iných znamenať aj posun smerom k vyššej inkluzivite.

4. Návrh poslancov HALGAŠOVEJ, BITTÓ CIGÁNIKOVEJ, LEHOTSKÉHO, OSUSKÉHO a MARCINKOVEJ na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník / Návrh poslanca VALÁŠKA na vydanie zákona o životnom partnerstve.

Ide o dva poslanecké návrhy na **zavedenie obdoby registrovaných partnerstiev** – jeden z dielne SaS a druhý od PS predkladaný poslancom Valáškom. Cieľom oboch zákonov je umožniť všetkým párom právne uznanie ich zväzku, avšak detaily a spôsoby dosiahnutia tohto cieľa sa líšia. Riešením poslanca Valáška je **návrh nového zákona**, ktorý by vytvoril inštitút životného partnerstva. Alternatívnym riešením od skupiny poslancov a poslankyň z klubu SaS je **novelizácia existujúcich zákonov** (hlavne Občianskeho zákonníka), čím by vytvorili inštitút partnerského spolužitia.

Oba zákony reagujú na súčasný stav, kde partneri rovnakého pohlavia nemajú možnosť upraviť ich vzťah žiadnym právnym inštitútom. Jediný momentálne dostupný inštitút pre sexuálne menšiny je vágny inštitút osoby žijúcej v spoločnej domácnosti, ktorý je nepostačujúci a nesmierne ťažko dokazovateľný napríklad pri dedení majetku.

Oba návrhy sú **rodovo neutrálné** a rozširujú práva pre páry rovnakého pohlavia, ale návrh SaS je menej ambiciózný než návrh PS. Návrh SaS poskytuje možnosť dedenia, vzniku bezpodielového spoluvlastníctva, prístup k informáciám o zdravotnom stave, nárok na ošetrovné (OČR), nárok na vdovecký dôchodok či nárok na platené voľno po úmrtí partnera. Okrem iného návrh taktiež novelizuje zákon o živnostenskom podnikaní – životní partneri by mohli byť považovaní za zodpovedného zástupcu fyzickej osoby podnikateľa alebo by mohli pokračovať v živnosti po úmrtí partnera živnostníka. Aj keď ide o substantívne rozšírenie práv sexuálnych menšín, inštitút životného partnerstva neobsahuje všetky práva typicky asociované s registrovanými partnerstvami. Poslanci s SaS vysvetľujú toto rozhodnutie tým, že chcú zvýšiť priechodnosť návrhu parlamentom. SaS tvrdí, že návrh je v súlade s PVV.

Zákon z dielne PS taktiež pokrýva vyššie zmienené práva párov rovnakého pohlavia, aj keď mierne rozdielnym spôsobom. Okrem návrhu nového zákona taktiež navrhuje novelizáciu Občianskeho alebo Trestného zákonníka, ale už priamo neobsahuje návrh novelizácie napr. živnostenského zákona. Namiesto toho zákon obsahuje spoločné ustanovenie (§23), ktoré ponúka všeobecnú interpretáciu, že pod pojmom manželstvo sa rozumie aj životné partnerstvo. Avšak hlavným substantívnym rozdielom medzi týmito návrhmi zákonov je, že návrh PS umožňuje osvojenie životným partnerom rodiča maloletého dieťaťa. Tento inštitút by umožnil obom partnerom získať status zákonného zástupcu dieťaťa, kdežto v súčasnosti tento status môže mať len jeden rodič.

Priblíženie sa k zrovnoprávneniu párov rovnakého pohlavia považujeme za správne z niekoľkých dôvodov. Veríme, že uznanie právneho statusu ich záväzku výrazne zvýši životnú úroveň členov tejto sexuálnej menšiny, pričom to žiadnym spôsobom neobmedzí heterosexuálne páry. Naopak, inštitút životného partnerstva poskytne alternatívu k manželstvu aj párom rozdielneho pohlavia. Rozšírenie práv sexuálnych menšín by mohlo viesť aj k celospoločenským pozitívnym dopadom, ako napríklad predchádzaniu emigrácie sexuálnych menšín do zahraničia. Tieto návrhy zákona podporujú všeobecný princíp toho, že rozšírenie práv menšín (či už národnostných, jazykových, náboženských či sexuálnych) nie je na úkor väčšinovej spoločnosti, práve naopak.

Návrh PS na osvojenie životným partnerom maloletého dieťaťa vnímame taktiež pozitívne, lebo sa tým zrovnoprávňujú deti vyrastajúce v pároch rovnakého pohlavia s deťmi z heterosexuálnych párov. V súčasnosti deti vychovávané páromi rovnakého pohlavia napríklad nemajú nárok dediť po jednom rodičovi alebo nemajú nárok na sirotsky dôchodok v prípade úmrtia rodiča. Odopieranie možnosti osvojenia dieťaťa nemení fakt, že existujú páry rovnakého pohlavia, ktoré vychovávajú deti. Takéto odopieranie len škodí samotnému dieťaťu a komplikuje život jeho zákonných zástupcov.

Hodnotenie: Navrhujeme **oba zákony podporiť**. Uľahčenie život sexuálnych menšín nepredstavuje obmedzenie práv väčšiny. Oba zákony smerujú z postupnému zrovnoprávneniu sexuálnych menšín, aj keď rôznymi spôsobmi. Prijatie takejto novely by malo byť samozrejmosťou, a diskusia by sa mala viesť o technických riešeniach, nie o potrebe zákonnej úpravy registrovaných partnerstiev.

5. Návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky MARCINKOVEJ, LEDECKÉHO, ZEMANOVEJ a LUCIAKA na vydanie ústavného zákona, ktorým sa dopĺňa Ústava Slovenskej republiky – prvé čítanie

Ide o návrh zákona, ktorým sa dopĺňa Ústava SR o tzv. **presluhujúcu klauzulu pre pozíciu verejného ochrancu práv** (VOP). Hlavným spúšťačom tohto návrhu je súčasná situácia ohľadom verejnej ochrankyne práv Márie Patakyovej, ktorej skončilo funkčné obdobie a parlament doposiaľ nepristúpil k vymenovaniu nového VOP. Návrh chce predísť takejto tzv. „prázdnej stoličke“ doplnením Ústavy SR o vetu, že „verejný ochranca práv ostáva vo funkcii aj po uplynutí funkčného obdobia do ujatia sa funkcie novým verejným ochrancom práv.“ (Ide o návrh, ktorý obsahuje túto jedinú, hore doslovne citovanú novelizačnú vetu.)

Dôvodová správa správne uvádza, že táto prax už existuje pri iných funkciách, napr. Generálny prokurátor, sudcovia Ústavného súdu a podobne.

Hodnotenie: Nakoľko výkon funkcie Verejného ochrancu práv je z pohľadu národnostným menším dôležitý, návrh **odporúčame podporiť**. Treba však konštatovať, že potreba použiť takéto riešenie vzniká nefunkčnosťou parlamentu, pričom samo potrebuje ústavnú väčšinu na schválenie. Navyše ide o riešenie per partes - existujú aj iné verejné funkcie, pre ktoré by takáto zmena mohla byť potencionálne prínosná. Navrhujeme preto do budúcnosti rozmýšľať o širšej novelizácii, ktorá by zabezpečila nepretržité fungovanie kľúčových štátnych inštitúcií v časoch krízy.

Ponúkame do úvahy aj **alternatívne riešenie:** zmenu zákona 564/2001 Z.z. o Verejnom ochrancovi práv v rovnakom smere, ako je ponúknuté v analyzovanom návrhu. Takáto zmena by sa dala ukotviť aj v tomto zákone, bez potreby novelizovať ústavu, na čo by mohla stačiť aj jednoduchá väčšina v parlamente.

6. Návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky POLLÁKA a VAŇOVEJ na prijatie uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky k pracovnej definícii protirómskeho rasizmu vypracovanej Medzinárodnou alianciou pre pripomínanie holokaustu (IHRA) a prijatej jej členskými štátmi (vrátane Slovenskej republiky) dňa 8. októbra 2020 – prvé čítanie

Ide o návrh uznesenia NR SR na prijatie **pracovnej verzie definície protirómskeho rasizmu** vypracovanej Medzinárodnou alianciou na pripomínanie holokaustu (IHRA). Zavŕši sa tak dlhodobý proces o snahu prijať definíciu protirómskeho rasizmu, ktorá by bola rovnaká alebo prinajmenšom porovnateľná v celom priestore EÚ. Navrhnutá definícia je nasledovná:

„Protirómsky rasizmus je prejavom individuálnych prejavov a činov, ako aj inštitucionálnych politík a praktík marginalizácie, vylúčenia, fyzického násilia, znevažovania a devalvácie rómskych kultúr a životného štýlu a nenávisťných prejavov zameraných na Rómov, ako aj na iných jednotlivcov a skupiny, ktoré boli vnímané, stigmatizované alebo prenasledované počas nacistickej éry a aj v súčasnosti ako "Rómovia". To vedie k zaobchádzaniu s Rómami ako s údajnou cudzou skupinou a spája ich so sériou pejoratívnych stereotypov a skreslených obrazov, ktoré predstavujú špecifickú formu rasizmu.“

Uznesenie naďalej obsahuje tri odporúčania pre Vládu SR: vykonať analýzu právneho poriadku a na základe nej, zmeniť legislatívu tak, aby rešpektovala hore uvedenú definíciu; zahájiť konzultáciu medzi občanmi a verejnými inštitúciami bojujúcimi proti diskriminácii; „kultivovať diskusiu vo verejnom priestore“ odsúdením protirómskych vyjadrení.

Hodnotenie: Ide o návrh, ktorý je v súlade s aktuálnym úsilím o vytvorenie spoločnej európskej definície protirómskeho rasizmu. Návrh preto **odporúčame podporiť**. Definícia protirómskeho rasizmu však bude ozaj efektívna až vtedy, keď sa vie dostať do príslušných zákonov. Návrh predložený do NRSR túto ambíciu nemá, aj keď vyzýva vládu k vykonaniu ďalších krokov. Bolo by vhodné pridať do uznesenia aj úlohy nelegislatívneho charakteru, ktoré by vládu SR zaväzovali k ďalším aktivitám.

7. Návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na prijatie uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky týkajúceho sa ochrany slobody vierovyznania alebo presvedčenia

Tento návrh na uznesenie NRSR predložila skupina poslancov okolo Anny Záborskej, Mareka Krajčího a Richarda Vašečku. Ide o všeobecné potvrdenie záväzku k právu na **slobodu vierovyznania**. Vzhľadom na vágnu formuláciu sa väčšine bodov uznesenia nedá nič namietat, keďže ide o výzvy na rešpektovanie slobody vierovyznania a odsúdenie násilia motivovaného nenávisťou na základe viery, ktoré predstavuje skôr symbolickú podporu pre veriacich. Slobodu vierovyznania považujeme za základné ľudské právo, ktoré by nemalo byť v žiadnom prípade odopierané majorite ani náboženským menšinám. Obávame sa, že predstava o naplnení týchto požiadaviek môže vyzerat veľmi odlišne z perspektívy predkladateľov a z perspektívy náboženských menšín, ktoré naozaj potrebujú ochranu.

Bod F návrhu vyzýva vládu SR, Európsku úniu a medzinárodné organizácie na monitorovanie situácie či aktívny boj voči porušovaniu tohto práva. Aj keď na prvý pohľad ide o konkrétnejšie požiadavky, nie je úplne jasné, čo si predkladatelia návrhu pod nimi predstavujú. Špecificky odporúčame upraviť odrážku 4 bodu F, ktorá vyzýva k zavedeniu **efektívneho vzdelávania na školách** o slobode vierovyznania. Vynímať slobodu vierovyznania zo vzdelávania o základných právach a slobodách považujeme za kontraproduktívne, keďže vzdelávanie v tejto sfére je už teraz personálne poddimenzované, a učenie o slobode vierovyznania dáva väčší zmysel v kontexte všetkých ľudských práv. Preto navrhujeme nasledujúce znenie odrážky 4 bodu F: „*zavedenie efektívneho vzdelávania na školách o ochrane základných práv a slobôd, súčasťou ktorých je aj sloboda vierovyznania alebo presvedčenia, a o prospešnosti týchto práv pre demokratickú spoločnosť*“.

Hodnotenie: Odporúčame **návrh podporiť s úpravami**. Všeobecné právo na slobodu vierovyznania je rozhodne dôležité chrániť. V takejto všeobecnej rovine nezasahujú špecifické predstavy predkladateľov o náboženskej slobode do obsahu uznesenia. Avšak navrhujeme upraviť odrážku 4 bodu F, ktorá artificiozne vyníma slobodu vierovyznania z holistického vzdelávania o základných právach a slobodách.

8. Návrh poslancov GYIMESIHO a TARABU na vydanie zákona č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní – prvé čítanie

Táto novela zákona predložená poslancami Gyimesim a Tarabom si vyslúžila veľa mediálnej pozornosti. V dôvodovej správe sa uvádza, že novelou chcú predísť polarizácii spoločnosti a nepriamej diskriminácii osôb iného názoru. Avšak verejne komunikovaným zámerom návrhu je **zakázať dúhové vlajky** na verejných budovách.

Za verejné budovy sa považujú okrem iného parlament, ministerstvá, orgány štátnej správy, štátne školy, orgány územnej samosprávy či SAV (§ 3 ods. 1); k čomu novela pridáva sídlo verejného ochrancu práv. Na takéto budovy by po zavedení zákona bolo zakázané „*umiestniť symboly hnutí, organizácií, komunit a ideológií propagujúcich akýkoľvek druh sexuálnej orientácie*“. Za porušenie zákazu hrozí pokuta 7000 eur.

Odhliadnuc od ideologickej vojny, ktorá sa okolo zákona rozpútala, text návrhu je **extrémne vágny** a vzniká riziko širokej interpretácie. Nie je jasné, na aké symboly sa zákon presne vzťahuje – takmer akékoľvek zoskupenie môže spadať pod kategóriu *hnutie, organizácia, komunita a ideológia*. Taktiež fráza „*...propagujúcich akýkoľvek druh sexuálnej orientácie*“ implikuje, že zákon sa vzťahuje aj na organizácie propagujúce heterosexuálnu orientáciu, čo môže zahŕňať aj cirkevné organizácie. Navyše ministri Matovič aj Korčok avizovali, že ak sa otvára zákon, chcú pristúpiť k diskusii o sprísnení používaní iných vlajok, explicitne ide o vlajky národnostných a etnických skupín.

Navyše, zákon predstavuje nebezpečný trend v upieraní práv menších, resp. zneužívaní menšinových tém na získanie politických bodov. Zákon vykresľuje sexuálne menšiny ako nebezpečenstvo pre majoritu a z dôvodovej správy vyplýva, že vyjadrenie podpory pre menšiny spôsobuje diskrimináciu väčšiny. Takýto princíp je škodlivý pre všetky menšiny, či už sexuálne, etnické alebo jazykové.

Hodnotenie: **Navrhujeme zákon nepodporiť.** Snaží sa vyriešiť takmer neexistujúci problém, ale neefektívnosť navrhovaného riešenia potenciálne spôsobí viac škody ako osohu.

9. Návrh poslancov PELLEGRINIHO, BLCHÁČA a RAŠIHO na vydanie zákona, ktorým sa dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí – prvé čítanie

Tento návrh ma za cieľ aby **Slovenský pozemkový fond (SPF) odovzdal pozemky** vo vlastníctve SR a vo svojej správe v zastavaných častiach obcí a miest príslušným obciam a mestám. Zároveň upravuje aj povinnosť pre SPF vytvoriť register, i.e. informačný systém o majetku (pozemkoch) v správe SPF. Je to forma stransparentnenia SPF, ktorý už bude viesť záznamy o majetku vo svojej správe aj na webovom sídle, nielen v katastri.

Dôvodová správa predpokladá, že „*ide o pozemky v zastavanom území obcí, na ktorých sa nachádzajú stavby vo vlastníctve obcí alebo ktoré tvoria verejné priestory obcí alebo sa tieto pozemky využívajú iné verejnoprospešné funkcie (napr. verejné športoviská, verejné parky, či miestne cintoríny)*“. V skutočnosti je nedokázateľné aké pozemky v akých obciach a o akej celkovej výmere ide. Takisto nie je jasné čo sa myslí zastavaným územím obce – definícia sa v súčasnosti nachádza v Stavebnom zákone (§139a ods. 8). Určite by to však obciam pomohlo dostať sa k pozemkom, potenciálne vhodných na výstavbu napr. pre podporu vylepšenie **situácie marginalizovaných rómskych komunít**. Na druhej strane však hrozí, že v prípade zhoršenej finančnej situácie by obce skôr pozemky odpredali ako ich využili na budúci rozvoj. Pozitívny alebo negatívny postoj obcí k rozvojovému potenciálu týchto pozemkov nie je možné predikovať, zákon však obce neviaže akémukoľvek využitiu novo nadobudnutých pozemkov.

Sprehľadnenie a elektronická evidencia pozemkov v správe SPF vidíme ako pozitívny krok. Takýto krok by mohol pomôcť občanom ako aj obciam. Problematické by mohli byť individuálne prípady, kedy z vlastníctva takýchto pozemkov pre obec/mesto môže vyplývať aj povinnosť (napr. kosenie, oplotenie) prípadne priamo sa na pozemok viaže nejaká ťarcha, - súdny proces, environmentálna záťaž – tzv. čierna skládka. To by sa napr. dalo vyriešiť klauzulou o individuálnom posudzovaní takýchto prípadov súdmi a prípadne vytvorením kompenzačného mechanizmu aj na základe budúcej aplikačnej praxe.

Hodnotenie: Plošné prevedenie pozemkov SPF v zastavaných územiach na obce sa javí byť prospešné, napriek neistotám a možným rizikám. Krok zavedenia povinnosti SPF vytvoriť elektronický informačný systém môžeme vnímať pozitívne. Návrh preto **odporúčame podporiť**.